

Mensen met een arbeidsbeperking – vanaf dat zij jong zijn – en het VN-verdrag handicap

Februari 2020

COLLEGE VOOR
DE RECHTEN
VAN DE MENS

VN-verdrag handicap

In juli 2016 heeft de regering van Nederland het VN-verdrag handicap goedgekeurd.

In het VN-verdrag staat wat de regering moet doen om te zorgen dat iedereen mee kan doen.

Het gaat bijvoorbeeld over de onderwerpen onderwijs, werk en wonen.

Dit VN-verdrag heeft als doel dat mensen met een beperking kunnen leven als anderen.

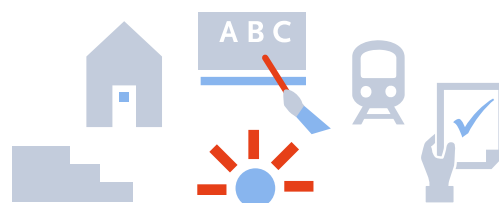
En dat zij meer eigen regie hebben en zelf keuzes kunnen maken.

De regering maakt hier afspraken over met mensen die beleid maken.

Bijvoorbeeld bij gemeenten, bedrijven of organisaties.

Het College voor de Rechten van de Mens kijkt of de regering deze afspraken maakt.

En of iedereen zich aan de afspraken houdt.

Breed advies

Het College geeft ook adviezen aan de regering over het VN-verdrag handicap.

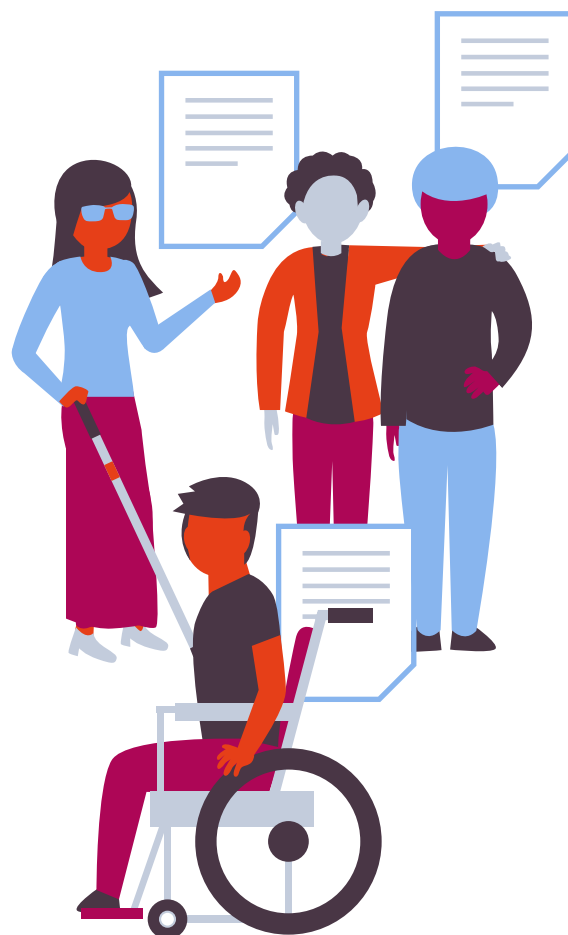
Het College onderzoekt of de afspraken die de regering maakt ook wel goed zijn voor mensen met een beperking.

Het College vraagt dan aan mensen met een beperking of zij goed mee kunnen doen.

En of zij mee hebben kunnen denken en praten over regels en afspraken.

Dit advies gaat over mensen met een arbeidsbeperking.
Mensen die al van af dat zij jong zijn, moeite hebben met werken.
Is de uitvoering van het VN-verdrag handicap goed voor hen?
Zijn de afspraken die de regering maakt goed voor hen?
Het advies gaat over heel veel regels en wetten.
Over alle onderwerpen van het VN-verdrag handicap.
En over een heel grote groep mensen met een beperking.
Daarom noemen we dit een 'breed advies'.

Arbeidsbeperking

Er zijn mensen die door hun ziekte of hun handicap niet makkelijk een baan vinden.
Of zij hebben een hulpmiddel nodig bij hun werk.
Deze mensen hebben een arbeidsbeperking.
De regering werkt aan regels en wetten zodat zij toch (gewoon) kunnen werken.
De afspraken gaan ook over stage, werken, inkomen en wonen.

Het College heeft signalen gekregen van mensen die vanaf dat zij jong zijn een arbeidsbeperking hebben. Zij vinden dat de afspraken van de regering niet goed voor hen zijn.

Ronde tafel gesprekken

Het College heeft in januari 2020 vier 'ronde tafel gesprekken' georganiseerd. Dit zijn gesprekken met mensen die met elkaar om een tafel zitten. Het College wilde zo onderzoek doen naar de regels en afspraken voor mensen met een arbeidsbeperking.

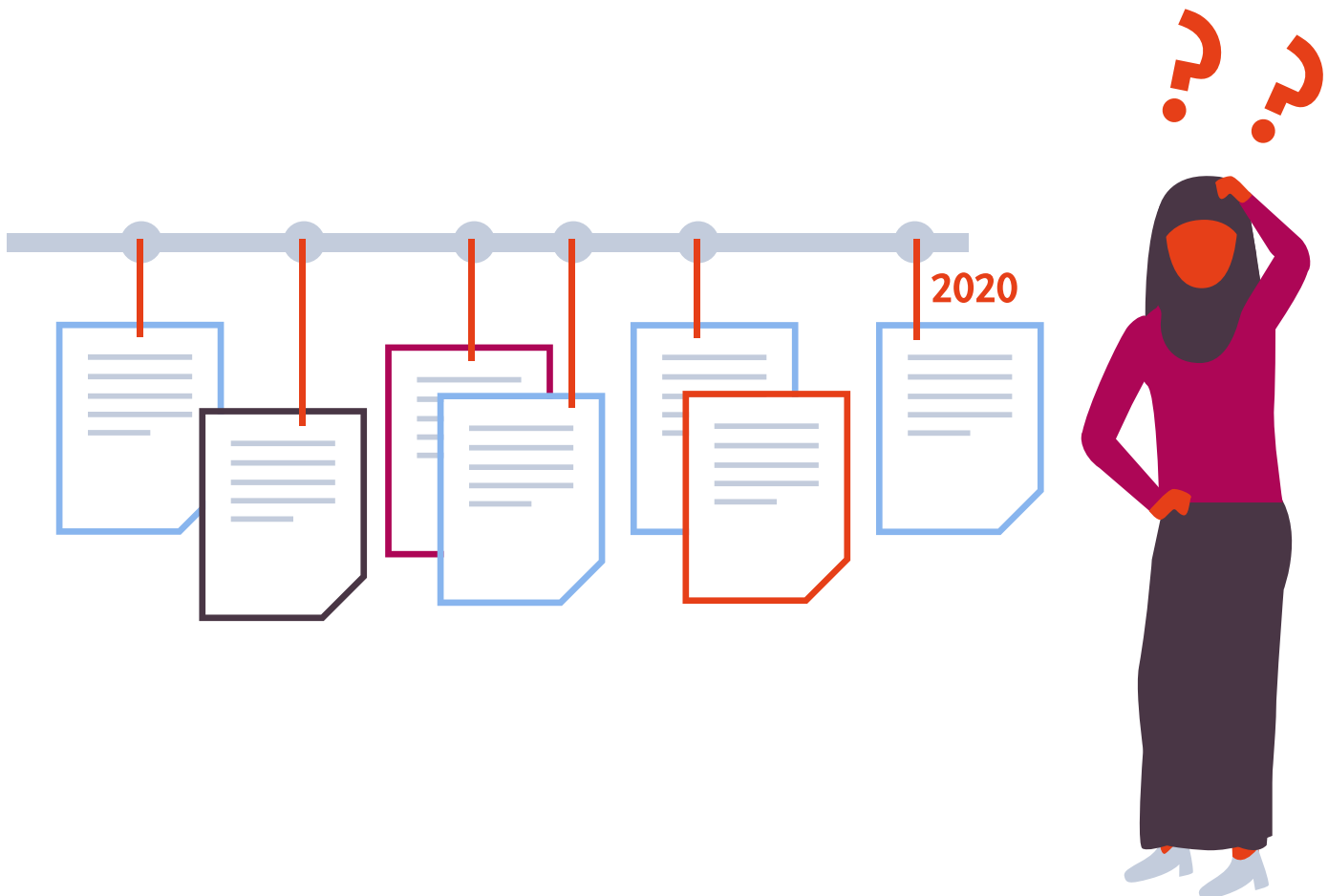
Bij deze gesprekken waren mensen met verschillende beperkingen. En mensen van organisaties die voor hen opkomen. Ook sprak het College met mensen van de regering. En met wetenschappers.

Uitkomst

Uit de gesprekken zijn twee dingen duidelijk geworden.

- Mensen met een arbeidsbeperking krijgen vanaf dat zij jong zijn met veel maatregelen te maken. Een maatregel is een wet over hoe iets wordt opgelost of veranderd.
 - De maatregelen veranderen steeds.
Als mensen ouder worden, krijgen zij dus met andere maatregelen te maken.
 - Soms zijn deze maatregelen niet goed voor hen.
 - Soms werken de maatregelen niet goed.
 - De maatregelen zouden juist meer eigen regie moeten geven aan mensen met een arbeidsbeperking. Dit lukt niet altijd goed.
- Alle maatregelen bij elkaar zijn erg ingewikkeld.
 - Mensen met een arbeidsbeperking vinden dat.
 - Werkgevers en hulporganisaties vinden dat.
 - Mensen die veel over deze maatregelen weten vinden dat.

Voorbeelden

Het is voor mensen met een arbeidsbeperking moeilijk om een stageplaats te vinden.

Ook is het moeilijk om een baan voor lange tijd te vinden.

Of een toegankelijke woning.

De ingewikkelde maatregelen van de regering maken het nog moeilijker.

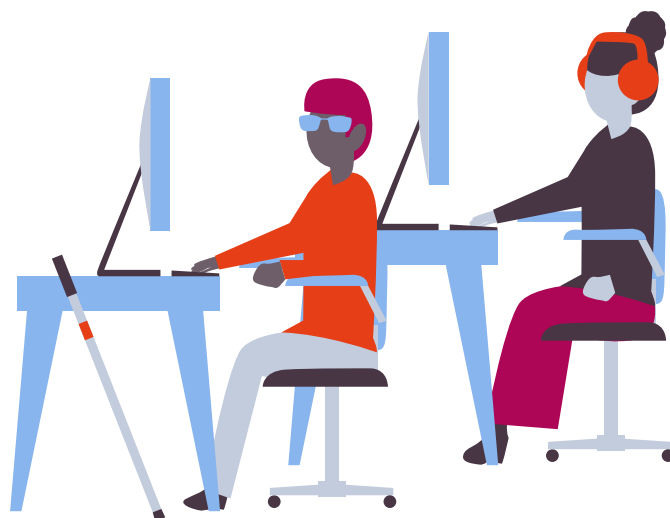
Advies: beter uitleggen

In het VN-verdrag handicap staat dat de regering moet samenwerken met mensen met een beperking. Daarom moet de regering uitleggen hoe de wetten bij het VN-verdrag handicap passen. Het College helpt daarbij.

Het gaat er dan niet alleen om dat een maatregel mag van het VN-verdrag. Het gaat er ook om dat het een goede maatregel is als je het VN-verdrag leest.

Het is belangrijk dat de regering zegt hoe maatregelen de positie van mensen met een arbeidsbeperking verbetert. In de uitleg moet staan hoe de regels en afspraken van de regering ervoor zorgen dat mensen goed mee kunnen doen. De maatregelen moeten ook geen nadeel opleveren voor mensen met een beperking. Levert de maatregel wel een nadeel op, dan moet de regering zeggen waarom ze toch wordt genomen.

Checklist

Het College vindt dat de regering hier beter op moet letten.

Het College heeft hiervoor een 'checklist' gemaakt. Dit is een vragenlijst.

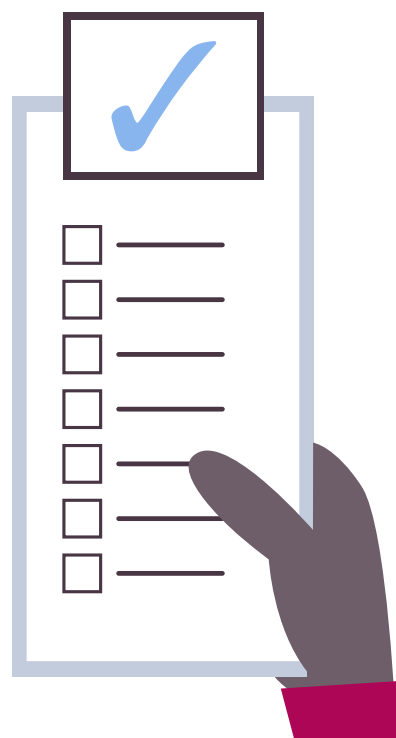
De vragenlijst gaat speciaal over het VN-verdrag.

Dit verdrag is bijzonder omdat het mensen met een beperking een grote rol geeft.

Als er nieuwe maatregelen komen, kan deze checklist helpen.

De checklist kan ook helpen bij het bespreken van de maatregelen die er al zijn.

- Om te kijken of de maatregelen passen bij de mensen voor wie ze zijn bedoeld.
- Of mensen met een beperking goed hebben kunnen meepraten over de maatregelen.
- Of het maatregelen zijn die passen bij het VN-verdrag handicap.
- En of ze passen bij de rechten van mensen in het algemeen.

De checklist is voor mensen die regels en wetten maken.

Die moeten laten zien dat ze de vragen in de checklist hebben gesteld.

En dat zij een antwoord hebben op de vragen.

De checklist is ook voor mensen met een arbeidsbeperking zelf.

En voor mensen en organisaties die voor hen opkomen.

Ze kunnen vertellen welke vragen ze hebben over nieuwe wetten.

Dit is belangrijk.

Veel mensen met een arbeidsbeperking vinden dat het niet zo goed gaat.

En de regering vindt dat er snel oplossingen moeten komen.

Checklist VN-Verdrag

Vragenlijst over wetten en regels voor mensen met een (arbeids)beperving

1. Vragen over basisregels voor alle mensen met een beperking

- Zorgt de maatregel ervoor dat mensen met een beperking meer zelfstandig en onafhankelijk zijn?
- En dat zij zelf kunnen kiezen?
- Worden mensen met een beperking hetzelfde behandeld als mensen zonder beperking?
- Hoe zorgt de maatregel ervoor dat mensen echt mee kunnen doen in de samenleving?
- Onderzoekt de regering op een later moment of de maatregel goed werkt (evaluatie)?

2. Vragen over rechten en verplichtingen in het VN-verdrag

- Zijn mensen met een beperking – of mensen die voor hen opkomen – betrokken bij het besluit over de maatregel?
- Is de maatregel begrijpelijk voor iedereen?
- Kan de maatregel meerdere dingen betekenen?
Dan moet er meer onderzoek komen.
Of er moet een advies worden gemaakt.
Het College voor de Rechten van de Mens kan helpen.

- d) Welke verbeteringen zijn er voor mensen met een beperking?
- e) Zorgt de maatregel ervoor dat het VN-verdrag handicap wordt uitgevoerd?
- f) Gaan mensen met een beperking er op achteruit met deze maatregel?

Zo ja, dan moet het volgende gelden:

- de nadelen moeten een stuk kleiner zijn dan de voordelen
- er is eerst goed gekeken of er andere mogelijkheden zijn
- alle groepen die met de maatregel te maken hebben kunnen meepraten
- mensen worden niet gediscrimineerd om hun handicap
- mensen houden hun sociale zekerheden, dat betekent dat mensen voldoende inkomen of verzorging krijgen als zij daar niet zelf voor kunnen zorgen
- mensen met een beperking hebben niet minder inkomen dan het sociaal minimum uit het VN-verdrag
- de maatregel is door onafhankelijke mensen getoetst, of dat wordt nog gedaan. Onafhankelijk betekent: deze mensen hebben niets te maken met de mensen die de maatregelen maken of voor wie de maatregelen bedoeld zijn.

3. Vragen over het pakket maatregelen over het VN-verdrag in Nederland

- a) Is de maatregel een onderdeel van het hele pakket aan maatregelen over het VN-verdrag in Nederland?
- b) Wat betekent deze maatregel voor mensen met een beperking?
Is het wel een goede maatregel voor hen, als onderdeel van alle maatregelen over het VN-verdrag in Nederland?

Voor vragen of opmerkingen:

neem contact op met het College voor de Rechten van de Mens via info@mensenrechten.nl of tel. 030 - 888 38 88.